

Књижевне новине
16. I. 1971

ЛИКОВНА УМЕТНОСТ

СПОМЕНИЦИ ВРЕМЕНУ

Петар Хаџи Бошков:

Изложба скулптуре и графике;
Салон Музеја савремене
уметности

НА ПРВИ ПОГЛЕД једноставна, помало шкрта у свом назупчаном, конструктивном вертикализму, скулптура Петра Хаџи Боškова, савременог македонског уметника показује у овом тренутку вицеструку садржајну компоненту: она је у основи полиморфна интуитивна асоцијација на прапочетке бића и ствари, али и израз модерне перцепције наше техницистичке епохе.

Тај дуализам је управо и спецификум ових металних објеката који својом „физичком трансценденцијом“ улазе у свет далеких, тешко уочљивих па ипак толико људских симбола снаге и усправности, оне унутарње ритмике која прожима живо и неживо — недокучиву дубину материје.

Све ове скулптуре (и графике) — настале током 1970. године — почињу од једног априорног стања духа али и његове моћи да примљено искуство преведе у израз. То уједно значи да Хаџи Бошков није заборавио велике европске традиције које су у свом историјском сажимању апсорбовале садржаје и облике великих култура прошлости. Тако је он своје данашње скулптуре, елегантне и благо контрастиране техником обраде али драматичне понеким својим пркосним облицима, изградио као потенцијалне споменике једном времену које застаје на раскрсћу прошлог и будућег. Гледајући их тешко се отимамо утиску да би ови објекти, изведени у већим размерама, постављени у слободан простор, постали монументуми који тај простор дефинишу и истовремено се одређују као његово језгро.

Служећи се једним материјалом (металом) и претежно једним техничким поступком (заваривањем), Хаџи Бошков успева да материју прво сведе на примарне облике архитектонске конструкције, а затим, фином ритмиком у промени пропорција и линијом кретања, открива унутарње снаге чудних драматских токова, који достижу врхунац у грчевитом проширању у бескрај. А онада одједном, кружним обликом, затвара мисао у центар свога света и све се смирује.

Облик је само облик, стање материје или предмет чистог чина посматрања.

Ако нам Петар Хаџи Бошков овом својом изложбом и није докраја открио изворну инспирацију нити је својом концепцијом доградио неке неслућене облике, он је ипак на веома оригиналан начин ушао у круг оних стилских проблема који савремену југословенску скулптуру везују за оне европске уметничке покрете што, уназад неколико деценија, кроз велику дифузију стилова, трагају у суштини за естетиком једнакости човека и материје, стваралачке свести и материјала.

Срето Бошњак